

From: Info - Gemeente Lansingerland
Sent: woensdag 14 oktober 2026 13:31:22
To: Info - Gemeente Lansingerland
Cc:
Subject: FW: Reflectie op de begroting 2027
Attachments: 20261014_Lansingerland_Reflectie op de programmabegroting 2027.pdf

Reflectie op de Begroting 2027

Samen zicht op keuzes, uitvoerbaarheid en
maatschappelijk effect

Drs. Neil van Engelen RA

Doel van deze reflectie

Samen zicht op de Begroting 2027

Reflectie op de Begroting 2027

Deze reflectie ondersteunt de raad bij het gesprek over de Begroting 2027: wat is in 2027 belangrijk, wat vraagt gedurende het jaar aandacht en welke keuzes dienen zich richting 2028 aan?

Raad en college besturen samen, ieder vanuit de eigen rol. Daarom formuleren we aandachtspunten en afwegingen voor de raad.

Opbouw van het gesprek

- 1 Wat ziet BDO in de Begroting 2027?
- 2 Wat vraagt dit gedurende 2027?
- 3 Welke keuzes dienen zich aan richting 2028?

Deze reflectie berust op de informatie die de organisatie ons heeft aangeleverd. Van een controle, beoordeling of andere assuranceopdracht is geen sprake. De beslissingen over beheer en beleid blijven onverminderd de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de gemeente.

Wat ziet BDO in één beeld?

Drie boodschappen voor het gesprek over de Begroting 2027

1

2027 financieel in evenwicht

€ 7,0 mln.

structureel tekort vooraf; in 2027
gedicht

De begroting is structureel sluitend:
geactualiseerd, scherper geraamd en
met maatregelen.

2

Grote uitvoeringsagenda

11.000

woningen opgave; 624 opleveringen in
2027

Woningbouw, sociaal domein,
infrastructuur en voorzieningen vragen
tegelijkertijd aandacht.

3

**Vanaf 2028 nieuwe keuzes
nodig**

- € 5,5 mln.

tekort 2028, oplopend tot een tekort
van € 10,7 mln. (2030)

Het meerjarige financiële perspectief
vraagt voorbereiding en tijdige
richting.

De Begroting 2027 is een belangrijk vertrekpunt voor het gesprek over de keuzes voor de komende jaren.

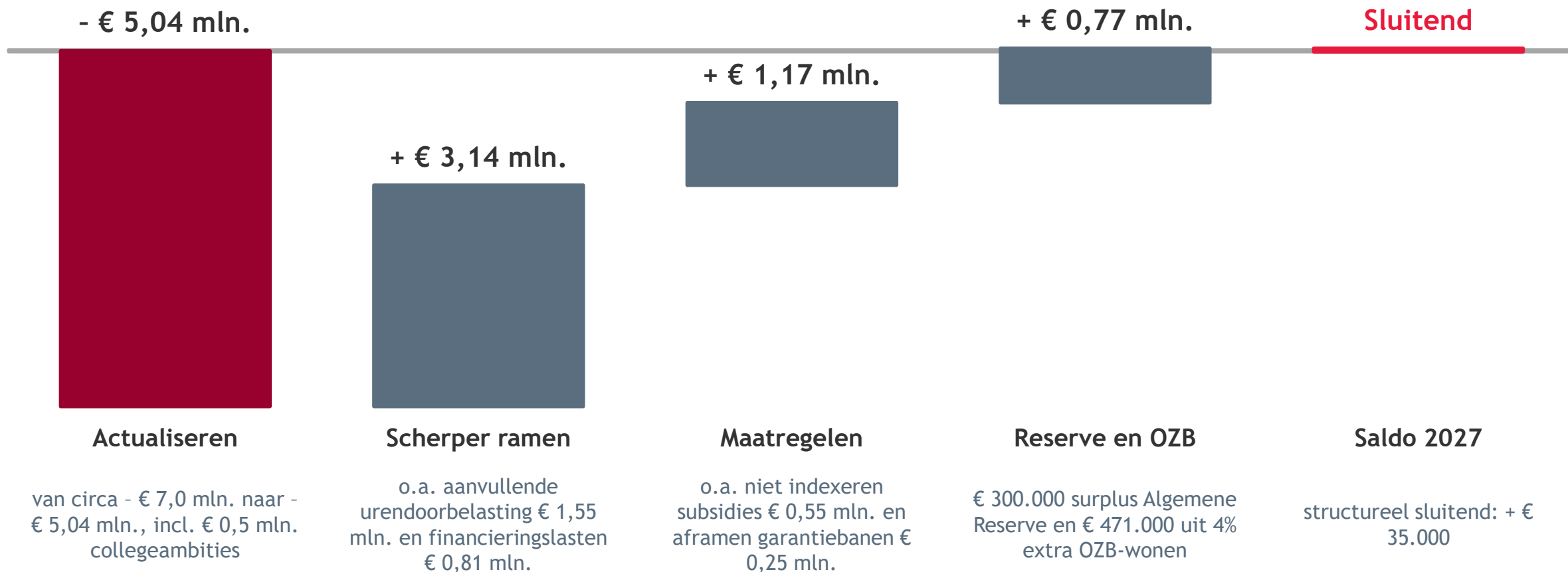
Vijf belangrijkste opgaven voor 2027

Groei waarmaken binnen financiële ruimte, netcapaciteit en uitvoeringskracht

1 Financiën	Sluitend	Begroting 2027 structureel in evenwicht; vanaf 2028 ontstaat een tekort van € 5,5 mln., oplopend tot € 10,7 mln. in 2030.
2 Groei en woningbouw	624	woningen opleveren in 2027 (waarvan 227 sociale huur), binnen een totale opgave van 11.000 woningen.
3 Schaarste en netcapaciteit	Sinds 2023	piekcapaciteit op het elektriciteitsnet ontoereikend; dit raakt woningbouw, voorzieningen en energietransitie.
4 Jeugdzorg	€ 34,8 mln.	lasten jeugd in 2027; de beweging naar lokale ondersteuning krijgt € 1,487 mln. voor het lokale team voor het sociaal domein als geheel incl. jeugd.
5 Uitvoeringskracht	€ 35 mln.	realistisch uitvoeringsniveau MIP per jaar (eerder € 40 mln.); woningen, scholen en gebieden vragen tegelijk capaciteit.

Hoe is tot een sluitende begroting 2027 gekomen?

Na de meicirculaire 2026 circa € 7,0 mln. structureel tekort; in vier stappen sluitend.

Wat vraagt dit gedurende 2027?

Vijf punten om gedurende het jaar te volgen, zodat tijdig kan worden bijgestuurd

Sluitend, en gedurende het jaar volgen

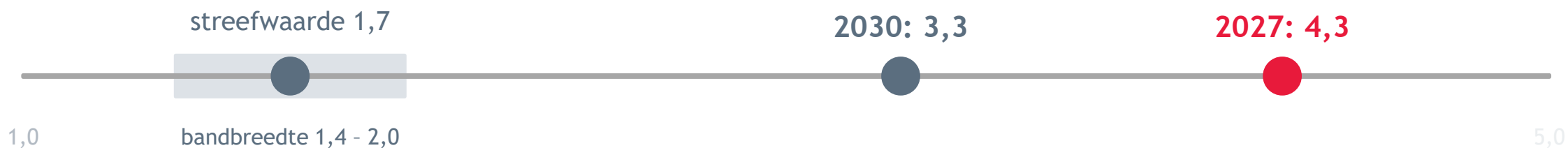
De Begroting 2027 is structureel sluitend. Door gedurende 2027 scherp te volgen of de gehanteerde uitgangspunten worden gerealiseerd, kan tijdig worden bijgestuurd.

- 1 Realisatie aangepaste ramingen**
Doen de aangescherpte uitgangspunten zich in 2027 voor?
- 2 Aanvullende urendoorbelasting**
€ 1,552 mln. naar projecten: hoe verloopt de realisatie?
- 3 Investeringsrealisatie**
Verloopt het MIP op het niveau van € 35 mln. per jaar?
- 4 Sociaal domein**
Jeugd € 34,8 mln.: zet de beweging naar lokaal door?
- 5 Grote gebiedsprojecten**
Tijdigheid van GREX-kasstromen en effect van netcongestie

Financiële weerbaarheid

Ruime uitgangspositie; de ontwikkeling blijven volgen

Weerstandsratio (beschikbare ÷ benodigde weerstandscapaciteit)

Sterk: ruime uitgangspositie

- Weerstandsratio 2027: 4,3
- Gemeentelijke streefwaarde: 1,7 (bandbreedte 1,4 - 2,0)
- Beschikbaar € 142,0 mln. tegenover benodigd € 33,1 mln.
- Daarmee is de financiële buffer ruim

Vooruitblik: ontwikkeling volgen

- De ratio daalt in het huidige meerjarenbeeld naar 3,3 (2030)
- De structurele exploitatieruimte neemt vanaf 2028 af
- Daarom is niet één kengetal bepalend, maar het totaalbeeld

Van geld naar maatschappelijk effect

Naast ‘kan het financieel?’ ook: wat krijgt de samenleving ervoor terug?

De begroting is concreet over activiteiten en in verschillende programma's ook over prestaties. De volgende ontwikkelstap is de verbinding tussen doelen, middelen en maatschappelijk effect.

Sociaal domein

€ 85,0 mln.

lasten programma in 2027

Leidt meer lokale en preventieve ondersteuning aantoonbaar tot betere maatschappelijke resultaten?

Woningbouw

624

woningen opleveren in 2027

Wat betekent de geplande woningproductie voor bereikbaarheid, energie, onderwijs en voorzieningen?

Openbare ruimte

6,2

beoogd cijfer belevingsonderzoek

Welke kwaliteit krijgt de inwoner terug voor de ingezette middelen?

Groei vraagt keuzes in uitvoeringskracht

Wat kunnen we realiseren, in welke volgorde en met welk maatschappelijk resultaat?

UITVOERINGSKRACHT

€ 35 mln.

realistisch uitvoeringsniveau MIP per jaar; eerder werd € 40 mln. gehanteerd

Tegelijk op de agenda

Het gaat om woningbouw, het realiseren van scholen, gebiedsontwikkeling, verdere ontwikkeling van het sociaal domein en het meegroeien van openbare ruimte en mobiliteit.

Daarnaast is de organisatiecapaciteit een belangrijke factor.

Niet alles kan tegelijk: prioriteren en faseren wordt een bestuurlijke keuze.

KAPITAALGOEDEREN

**Groei heeft ook structurele
beheerconsequenties**

€ 26,2 → € 30,4 mln.

onderhoudslasten kapitaalgoederen 2027 → 2030

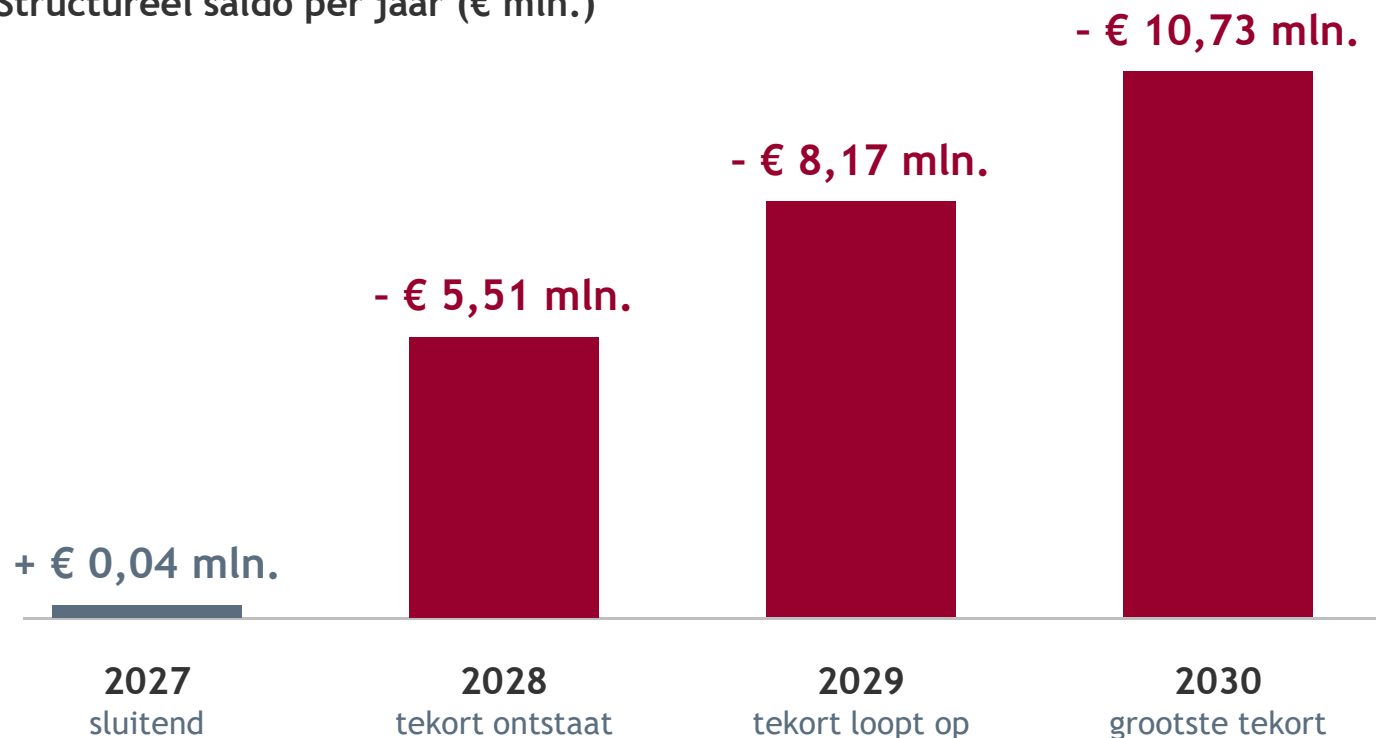
De beheerplannen zijn actueel en financieel vertaald. De onderhoudslasten nemen toe, mede in samenhang met areaaluitbreiding.

Weegt de maatschappelijke opbrengst van groei op tegen de structurele extra beheer- en onderhoudslasten?

De blik voorbij 2027

Het meerjarenbeeld vraagt vanaf 2028 opnieuw structurele keuzes

Structureel saldo per jaar (€ mln.)

Vanaf 2028 opnieuw keuzes nodig

2027 is structureel in evenwicht. Het meerjarenbeeld laat zien dat vanaf 2028 opnieuw keuzes nodig zijn. Dat hoeft vandaag nog niet volledig te worden opgelost, maar vraagt wel voorbereiding en tijdige politieke richting. Het college onderzoekt de mogelijkheden.

Inclusief incidentele posten: totaalsaldo 2028 - € 6,52 mln., 2030 - € 10,98 mln.

Vanaf vandaag richting geven

Vier vragen voor het raadsdebat

Afwegingen voor de raad bij de Begroting 2027

1

Resultaat

Welke maatschappelijke resultaten wil de raad in 2027 vooral gerealiseerd zien?

2

Uitvoerbaarheid

Welke prioriteiten zijn nodig als capaciteit, infrastructuur of andere schaarstes grenzen stellen aan wat tegelijkertijd kan?

3

Monitoring

Op welke financiële en maatschappelijke indicatoren wil de raad gedurende 2027 zicht houden?

4

Vooruitblik

Welke uitgangspunten wil de raad meegeven voor de keuzes die richting Begroting 2028 noodzakelijk worden?

Een *erapue* kijk
op waarde